Bütün ülkelerin proleterleri birleşiniz!

yeni yol

TİP ve TKP Merkez Komiteleri tarafından yayınlanmaktadır

15 Temmuz 1988, sayı 18

SBKP Ulusal Konferansının temel sonucu:

Şimdi Perestroyka Daha Güçlüdür

*28.6.1988 1.7.1988 tarihleri arasında yapılan Sovyetler Birliği Komünist Partisi'nin 19. Ulusal Konferansı dünya kamuoyunda geniş yankılar uyandırmaya devam ediyor. Dört gün süren SBKP'nin 19. Ulusal konferans sonucunda yedi karar belgesi kabul edildi. Kararlar şu başlıklarla yayınlandı: **"Politik sistemde yapılacak reformla ilgili bazı acil önlemler üzerine", "27. Kongre kararlarının uygulanması ve perestroykanın güçlendirilmesi üzerine". "Sovyet toplumunun demokratikleştirilmesi ve politik sistemin reformu üzerine". "Bürokratizmle mücadele üzerine", "uluslar arasındaki ilişkiler üzerine", "Açıklık üzerine" ve "Hukuk reformu üzerine".** Ulusal Konferans kürsüsünden ve özel komisyonların oturumları kapsamında 200'ü aşkın delege söz aldı. Getirilen öneri ve eleştirilere göre kararlarda değişiklikler yapıldı ve son şekli verildi. Kapanış konuşmasını yapan M.Gorbaçov, 19. Ulusal Konfransın yenilenme ve demokratikleşme yolunda önemli bir aşama olduğunu vurguladı.*

SBKP 19. Ulusal Konferansı ile ilgili yazımızı 3. sayfada bulabilirsiniz

"“TBKP Davası Demokrasi Davasıdır”

Partilerimizin genel sekreterleri Nihat Sargın ve Haydar Kutlu hakkında Devlet Günvelik Mahekemesi (DGM)'nde açılan davaya 4 Temmuz da devam edildi. Türkiye Birleşik Komünist Partisi (TBKP)'nin iki lideri, elleri kelepçeli olarak DGM binasna alındılar. Duruşmayı izlemek için gelen basın mensupları, yabancı parlamenterler ve avukatlar bundan önceki duruşmalardan farklı olarak, daha uzak mesafelerde çelik yelekli, kalkanlı kolluk kuvvetleriyle kurulan üç ayrı barikatla karşılaştılar. Çevik kuvvet tarafından kurulan barikatlardan biri, araçları durdurmak, diğer ikisi ise, duruşmaya katılmak için gelenleri engellemek ve üzerlerini aramak amacıyla oluşturulmuşlardı. Duruşmayı izlemek üzere gelen ve sayıları 700-800 kişi civarında olan kalabalık bir topluluk ilk barikatın bulunduğu bölgede tutularak DGM binasına yaklaştırılmadı.

DGM savcısı yüzbaşı Ülkü Coşkun, 231 sayfalık iddianameyi kaldığı yerden özetleyerek okudu ve tamamladı. TKP Genel Sekreteri Haydar Kutlu için en az 271 yıl 6 ay, en çok 497 yıl 6 ay, TİP Genel Sekreteri Nihat Sargın için ise en az 276 yıl 6 ay, en çok 504 yıl 6 ay ağır hapis cezası isteminde bulundu. Yüzbaşı Ülkü coşkun ayrıca davaya dahil edilen ve tutuksuz olarak yargılanan 14 sanığında 15 yıla kadar varan ağır hapis cezasına çarptırılmalarını istedi.

Daha sonra, yani 230 gün sonra konuşma sırası artık genel sekreterlerimize geliyordu. İddianamenin bitimini takiben TKP Genel Sekreteri Haydar Kutlu'nun sorgusuna geçildi. Kutlu yoldaş, 167 sayfa olarak hazırladığı ifadesinin 46 sayfasını bu duruşmada okuyabildi. Duruşma, bir kere daha ve hiç bir yasal dayanağı olmadan 16 gün sonraya, 20 Temmuza ertelendi.

Kutlu yoldaş yazılı hale getirdiği ifadesinde, "Ülkemize ayak bastığımızdan bu yana devlet yönetimi şaşkınlık içinde, soğukkanlılığını yitirmiş gözüküyor. Etrafımızı saran bunca telaş niyedir" diyerek söze başlıyordu.

TBKP lideri sözlerini şöyle sürdürdü: "...Gürültü ile başlatılan sorgulanmamızdan sonra şimdi davamız dünya kamuoyunda gizlenmeye, kaçırılmaya çalışılıyor."

"....davanın sonucu ne olursa olsun, sonuçta gerçek yargıyı halkımız verecektir."

"Şu iddianameyle hakımızın, dünya demokratik kamuoyunun önüne çıkmak için ya şaşkınlık içinde ya da pervasız olmak gerekir."

"İddianame temel tezleri ve bütün dayanaklarıyla daha duruşmanın ilk gününde iskambil kagıtlarından yapılmış bir şato gibi çökmüş ve dağıtılmıştır. Çünkü o, hukuku, yasaları bir kenara bırakıp doğrudan toplumsal meşruiyetimze ideolojik, politik saldırı yöneltmektedir

Devamı 7. sayfada

Kaçmaz ve Karaca-Sakalsız'la söyleşi'

“Parti üyelerimiz, sol ve demokratik çevreler de bizden birliği sonuçlandırmamızı beklemektedir”

Tek bir parti halinde birleşme sürecini tamamlama noktasında bulunan TİP-TKP ile TSİP arasındaki birlik görüşmeleri, temel konularda görüş ve deneyim alış verişinde bulunulmasını öngören toplantılarla Mayıs ayı başında başladı. Taraflar, 7 Mayıs tarihli açıklamalarıyla, bir kısım konularda üç partinin de özde aynı görüşlere sahip olduklarını, bazı konularda TİP-TKP ile TSİP arasınsa bazı görüş farklılıkları bulunduğunu ve görüşmelerin sürdürüleceğini belirttiler.

Haziran ayında yapılan görüşmelerden sonra 16 Haziran tarihli açıklamayla da, üç parti, "Birleşme sürecinin geri döndürülemez bir noktada olduğunu" ve "Birliğin programatik ve örgütsel biçimleri üzerine başlatılan çalışmanın plana bağlandığını" kamuoyuna duyurdular.

TİP-TKP ile TSİP arasındaki birlik görüşmelerinin vardığı yeni aşama geniş bir sol çevrede büyük ilgi uyandırdı. Aylık GÖRÜŞ dergisi de TSİP Genel Başkanı Ahmet Kaçmaz ve TİP-TKP adına M.Karaca- O.Sakalsız ile yapılan ve birlik görüşmelerinde ele alınan konular ve birlik sürecini kimi perspektif konuları üzerine soruların yer aldığı bir söyleşiyi Temmuz sayısında yayınladı.

Söyleşinin tamamını Yeni Yol'un 4-5. sayfalarında bulabilirsiniz.

"Onların tutukluluğu ve mahkemesi bizim şahsımıza da saldırıdır.."

Atina Barosu avukatları bir bildiri yayınlayarak Kutlu, Sargın ve tüm politik tutuklulara özgürlük istedi.

Başta Baro Başkanı Fotis Kuvelis olmak üzere Baro'ya kayıtlı değişik, politik görüşten 400'ü aşkın avukatın imzaladağı bildiri, düzenlenen sembolik bir gösteriyle Türkiye Büyükelçiliğine verildi.

Atina Barosu'nca yayınlanan bildiride şöyle denilmekte:

Biz, bu bildiriye imzasını atan Atina avukatları, Türkiye Devlet Güvenlik Mahkemesinde düşüncelerinden dolayı yargılanan Türkiyeli komünist liderler KUTLU-SARGIN'la dünya çapındaki dayanışma hareketi ile sesimizi birleştiriyoruz.

Bugün Türkiye'de mücadelecilerin özgürlük, adalet ve sosyal ilerleme fikirlerinin hapsedilmesi ve yargılanması tüm dünya insanlığının değerlerine ve demokratik özgürlüklerin temel ögelerine saldırıyı oluşturmaktadır.

Bizler, kendimizi Türkiyeli mücadeleciler KUTLU ve SARGIN'ın avukatları olarak hissediyoruz. Çünkü onların tutukluluğu ve mahkemesi bizim şahsımızada saldırı olmaktadır ve onların derhal serbest bırakılmalarını talep ediyoruz.

Suriye Komünist Partisi:

"Türkiye halkının çıkarlarını savunmadaki yiğit direnişinizi selamlıyoruz..."

Suriye Komünist Partisi Genel Sekreteri Halit Bektaş, Kutlu ve Sargın yoldaşlara ve Başbakan Özal'a birer mektup gönderdi.

Suriye Komünist Partisi Merkez Komitesi Genel Sekreteri Halit Bektaş'ın Sargın ve Kutlu yoldaşlara gönderdiği mektupta şöyle denilmekte:

Haydar Kutlu ve Nihat Sargın yoldaşlar, Suriye'deki binlerce komünist ve dostları adına, Türkiye hakının çıkarlarını, özgürlük, demokrasi ve sosyal ilerleme deki haklarını savunmadaki yiğit direnişinizi selamlar, yüksek biçimde takdir ederiz.

Suriye Komünist Partisi
Genel Sekreteri
Halit Bektaş

Suriye Komünist Partisi Genel Sekreteri Bektaş, Başbakan Özal'a gönderdiği mektupda da Suriye KP'nin Kutlu ve Sargın yoldaşların tutuklanmasını ve sert bir biçimde yargılanmalarını kınadığını ve bunun özgürlük ve demokrasi ilkelerinin şiddetli bir biçimde çiğnenmesi olarak gördüklerini belirterek, iki komünist liderin derhal serbest bırakılmasını istedi.

İsviçre Dışişleri Bakanlığından Mektup

İsviçre Dışişleri Bakanı Rena Felber "Kutlu Sargın'a Özgürlük Komitesi" ve Basın Bürosu'na gönderdiği mektupta İsviçre Dışişleri bakanlığının yeni bir girişimde bulunmak için olanakların arandığı belirtildi.

Bilindiği gibi, Kutlu ve Sargın'ın davalarının başlamasıyla birlikte, iki lidere ve Türkiye'de tüm politik tutuklulara özgürlük, TBKP'ye legalite ve yasaklanmış tüm politik partilere özgürlük isteyen 2945 imzalı bir çağrı İsviçre Parlamentosuna verilmişti. Bu çağrı aralarında Sosyal Demokrat Parti Milletvekili Prof. Jean Ziegler, Rene Longet, Paul Rechtsteiner ile İsviçre Emek Partisi Genel Sekreteri ve Cenevre Milletvekili Jean Spielmann ve komite temsilcilerinden oluşan bir delegasyon tarafından 7 Haziran günü parlamentoya teslim edilmişti. Aynı heyetin Bern deki TC Büyükelçiliğine girişi ise elçilik yetkililerince ertelenmişti.

İsviçre Dışişleri Bakanı Rene Felber, 2945 imzalı çağrı üzerine Haydar Kutlu Nihat Sargın'a Özgürlük Komitesine ve Basın Barosu'na verdiği yanıtta şöyle dedi:

"7 Haziran tarihli Parlamentoya verdiğiniz Haydar Kutlu ve Nihat Sargın'ın özgürlüğü için çağrınızı öğrendim. İsviçre Federal Hükümet yetkilileri Kutlu ve Sargın'ın durumlarıyla gözaltına alındıkları 16 Kasım 1987 tarihinden beri yakınen ilgilenmektedir. Ve Dışişleri Bakanlığımız bu konuda Türk yetkililerine kaygılarını da belirttiler. Halen davayı yakından izlemeye devam ediyoruz. Ve yeni bir girişim de bulunmanın olanağı ve fırsatını gözden geçiriyoruz."

Komünist ve ilerici gençlik örgütleri ve ulusal kurtuluş hareketlerinin uluslararası ve ulusal temsilcilerinin ortak açıklaması

Bizler, Yunanistan Komünist Gençliğinin 4. Kongresinde yeralan tüm dünyadan komünist ve ulusal kurtuluş hareketlerinin uluslararası ve ulusal temsilcileri, Türkiye'ye döndükleri 16 Kasım 1987 gününden beri hapiste tutulan ve ağır işkence gören Türkiye Komünist Partisi ve Türkiye İşçi Partisi Genel Sekreterleri Haydar Kutlu ve Nihat Sargın'la kopmaz dayanışma içinde olduğumuzu ifade ediyoruz.

İki liderin serbest bırakılması için Türkiye içinde ve dışında yükselen güçlü dayanışma hareketini selamlıyoruz.

Tüm dünya demokratik ve ilerici gençliğini, iki liderle dayanışma için seslerini kararlılıkla yükseltmeye çağırıyoruz. Ankara Devlet Güvenlik Mahkemesi Savcılığının "çağın davası" olarak nitelediği bu mahkeme, bunu düzenleyenlere karşı "bumerang" dönebilir. Bu mahkeme, Türkiye'de demokratik gelişmeler için belirleyici ön koşulu oluşturan H.Kutlu ve N.Sargın'ın ve tüm politik tutukluların özgürlüğü, demokratik hak ve özgürlüklerin kazanılması, Türkiye Birleşik Komünist Partisi'nin yasallaşması için Türkiye halkı ve gençliğinin mücadelesiyle dayanışma kampanyasının yükselmesinin nedeni olabilir.

Kutlu ve Sargın'a ve tüm politik tutuklulara özgürlük

Ortak açıklamayı aralarında **DDGF, UÖB, Leninci Komsomol, Dimitrofçu Komsomol**'un bulunduğu **5 kıtadan 63 örgüt** imzaladı.

Avrupa Parlamentosu 4. kez karar aldı

Avrupa Parlementosu 7 Temmuz 1988 tarihli oturumunda TKP Genel Sekreteri Haydar Kutlu ve TİP Genel Sekreteri Nihat Sargın hakkında açılan davanın 8 Haziran da başladığını ve yeniden 20 Temmuz'a ertelendiğini belirterek, DGM Savcılığının iddianamede Kutlu ve Sargın'ın en ufak bir şiddet eyleminde suçlanamayacağını kabul ettiğine ilişkin 4. kez karar aldı.

Kutlu Sargın duruşmalarının haberlerini yayınladıkları gerekçesiyle II yayın organının toplanmasını da protesto eden Avrupa Parlementosu, Kararında, Ocak 1988'de Türkiye'de kurulan Sosyalist Parti'nin kapatılması için Anayasa mahkemesinde dava açılmasını mahkum ettiğini belirtti. Avrupa Parlementosu Türkiye'de sürekli olarak insan haklarının çiğnenmesini ve savunma hakkının ayaklar altına alınmasını'da kararında protesto etti.

Kutlu Sargın davası ile ilgili Avrupa Parlementosu'nun daha önce almış olduğu 3 kararına Türk hükümetinin hiç bir yanıt vermediğinin bunun üzüntüyle karşılandığının belirtildiği kararda, Türk yetkilileri, Kutlu ve Sargın ile görüşlerinden ötürü kovuşturulan tüm tutukluların serbest bırakılmasını, Türkiye'de fikir, politik faaliyet ve vicdan özgürlüklerini sağlayacak şekilde Türk Ceza Yasası'nda gerekli değişikliğin gerçekleştirilmesine davet edildi.

Bugün hala Türkiye'de yasaklı kalmış sendikal, politik ve vicdan özgürlüklerinin tam olarak yerleşmesini talep eden parlemento, bu kararları konseye ve Türk hükümetine iletmek üzere parlemento başkanını görevlendirdi.

OSMAN SAKALSIZ- MEHMET KARACA

"Partilerimiz çağdaş bir komünist partisi, demokratik ve kitlesel bir işçi sınıfı partisi anlayışında birleşmişlerdir"

Cevap 1: TİP-TKP ile TSİP arasındaki birlik görüşmeleri bugün yeni bir aşamaya girmiştir. Bu aşamanın özellikleri arasında şu noktaları sayabiliriz: Partilerimiz artık tek bir parti çatısı altında birleşmek üzere görüşmelerde bulunmaktadırlar. Bütün taraflar bu görüşmeleri birliğin noktalanmasına kadar sürdürmek konusunda kararlı olduklarını ifade etmişlerdir. Üçüncüsü ve herhalde en önemlisi, partilerimiz **çağdaş bir komünist partisi, demokratik ve kitlesel bir işçi sınıfı partisi anlayışında birleşmişlerdir.** Partilerimiz **"Az olsun, bizim olsun"** anlayışında değildirler. **"Çok olsun, hepimizin olsun"**... Artık kamuoyu önüne böyle bir birlik anlayışı ile çıkıyoruz. Yalnızca bu bile, birlik sürecini geri dönülmez kılmak için yeterli bir koşuldur. Parti üyelerimiz, sol ve demokratik çevreler de bizden, birliği sonuçlandırmamızı beklemektedir.

Cevap 2: TİP ve TKParasındaki birlik süreci bize şu gerçeği daha açık gösterdi: Yakın ve samimi bir diyalog ve sorunları çözme yönünde iyi niyet olduktan sonra sol güçler arasında aşılmayacak duvarlar yoktur. Herhangi bir dogma adına bir sol grubu **"Hareketin dışına itmeye"** kimsenin hakkının bulunmadığını artık anlamak gerekiyor. Biz de eski anlayışımızı değiştiriyoruz. Öte yandan partilerimizin birleşme süreci komünist hareket üzerindeki yasağın kalkmasının gündeme geldiği bir döneme rastlıyor. Eğer işçi sınıfının partisine özgürlük olsaydı geniş Marksist örgüt, çevre ve kişilerin katılımıyla yasal parti hemen bugün kurulabilirdi. Biz çağdaş bir komünist partisinin sıralarında yer alabilecek ve Marksist teori, Markist politika ve Marksist parti sorunlarını tartışan herkesin bugün politik örgütlenme özgürlüğü için mücadeleyi yükselteceğinden şüphe etmiyoruz. Bütün bu çevrelerin partilerimiz arasındaki birlik görüşmelerini olumlu değerlendireceklerine inanıyoruz.

Cevap 3: Partilerimiz birlik sürecinin ideolojik temeline büyük bir önem veriyorlar. Bu temeli yaratıcı Marksizm ışığında oluşturmayı amaçlıyoruz. Bu amaçla ortak bir teorik çalışma yürütmeyi planladık, ama elbette "hurufi" yöntemler bizim çalışmamıza yabancı olacaktır. 20'li, 30'lu yıllardan sonra komünist hareketin önünü tıkayan sekter ve dogmatik yaklaşımların eleştirisi ve 1980'li yıllarda Türkiye ve dünya koşullarındaki önemli değişikliklerin analizi programatik çalışmamızın çıkış noktası olmalı diye düşünüyoruz. Marksist tartışmanın güncel düzeyinden hareketle günümüz koşullarına cevap getiren, temel amacımız sosyalizmi ve bugünkü durumdan çıkarak bizi oraya götürecek yolun temel doğrultusunu içeren bir program oluşturmayı hedeflemeliyiz. Parti anlayışımızı da aynı mantıkla yenilememiz gerekiyor. Marksist teori temelinde bir pluralizme sahip gerçekçi bir politika ve azami bir eylem dinamizmi oluşturmaya yetenekli, tartışan, canlı ve enerjik bir parti istiyoruz.

> *"Partilerimiz artık tek bir parti çatısı altında birleşmek üzere görüşmelerde bulunmaktadır"*

Cevap 4: Kanımıza göre, TİP-TKP ile TSİP'in yasallaşma ve yasal parti hakkındaki görüşleri eğer birbirini dışlayan seçenekler olarak ele alınmazsa bu iki yaklaşımın ortak noktalarını içeren bir senteze ulaşmak olanaklıdır. Elbette bu sentez işçi sınıfı hareketinin ülkede bugün kazanmış olduğu meşruiyeti, komünist hareket üzerindeki yasağın kaldırılması yönünde kamuoyunda giderek güç kazanan eğilimi hesaba katmalıdır. Genel sekreterlerimiz Nihat Sargın ve Haydar Kutlu'ya karşı açılan davanın haksız ve çağdışı bir nitelik taşıdığı konusunda demokratik güçlerin ortak bir görüşe varmaları da bu eğilimi yansıtmaktadır. Davanın iddianamesi, Türkiye'nin demokratikleşmesine kapıyı kapamak isteyenlerin komünist hareket üzerindeki yasağı hangi ilkel bir zihniyetle sürdürmek istediklerini çok açık gösteriyor. Yasal parti kurmayı amaçlayan tüm Marksist örgüt, çevre ve kişiler 141. ve 142. maddelerin kaldırılması ve tüm yasaklı partilerin serbest bırakılması için mücadele ettikleri ölçüde kendi örgütlenme özgürlüklerini elde etme yolunda da ilerlemiş olacaklardır. Sosyalist Parti'ye konan engellemelerin kalkması, **Toplumsal Kurtuluş** dergisi çevresinden gözaltına alınanların serbest bırakılması, Sargın, Kutlu ve tüm politik tutukluların özgürlüğüne kavuşması yasal bir komünist partisinin kurulmasını da kolaylaştıracaktır. Partilerimizin yukardaki amaçlar doğrultusunda en geniş Marksist çevrelerin hareket-kampanyagirişimlerini destekle-yecekleri doğaldır.

> *"Herhangi bir dogma adına bir sol grubu "hareketin dışına itme"ye kimsenin hakkının bulunmadığını artık anlamak gerekiyor."*

Cevap 5: Partilerimiz birlik görüşmelerini sürdürürken gelişen olayların dışında kalmamalı, öte yandan bu olaylar karşısında farklı değil ortak politikalar geliştirmeye çaba göstermelidir. Bu çaba aynı zamanda yürütülen ortak ideolojik çalışmaya da bağlı olarak var olan politikalarımızı uyumlaştırmaya olanak sağlayacaktır. Diğer sol güçlerle ilişkilerimizi geliştirmek için gerçekleştirilecek ortak ya da paralel girişimler böyle somut bir işbirliği alanı için örnek gösterilebilir.

---

kala olasıdır.

Yasal partinin bence en önemli avantajlarından birisi, mevcut şartlarda tüm Marksistlerin biraraya gelmeleri için **en elverişli vasatı** oluşturmasıdır. Tabii siyasi birliğin en kapsamlı olarak böyle çözümlenebileceğini söylemek için daha vakit çok erkendir. Çünkü ideolojide, Marksist çerçeve dahilinde kalmak üzere **çeşitlilik içinde uyumlaşma**nın uzunca bir süre alacağı bellidir. Dahası bu partinin her şart altında çalışmaya yetenekli bir işçi sınıfı partisi haline gelmesi de, hem demokratik hak ve özgürlükler mücadelesinde hatırı sayılır mesafeler katedilmesine, hem de partinin bu süreç boyunca vereceği imtihana bağlı olacaktır.

Cevap 5: Bu konuda bir hayli tecrübemiz var. Ayrı partiler halinde iken biraraya gelip ortak politikalar belirleyebildik, var olan kimi politikalarımızı uyumlaştırdık. Şimdi birleşme süreci içinde olmamızın bu konuda daha da kolaylık sağlaması doğaldır. Evet, kimi politikalarda aramızda ayrılıklar, farklı görüşler mevcut. Ama ben varolan ve hepimizi çevreleyen ideolojik muhtevanın, farklı politik görüşlerimizi uyumlaştıracağı kanısındayım. Hem, Marksist çerçevede kalmak şartıyla çeşitliliğin sağlayacağı fikri zenginliğe birincil değer veriyorsak, bunun siyasetteki somutu farklı politikaları uyumlaştırmak değil midir?

Türkiyeli göçmen hareketinin yetiştirdiği ender işçi önderlerinden

NİHAT KARAMAN'I KAYBETTİK

Türkiyeli göçmenlerin eşit haklar mücadelesinin yılmaz savaşçısı HTİB Genel Başkanı Nihat Karaman 27 Haziran 1988 günü evinin önünde alçakça bir cinayetle katledildi.

HTİB Genel Başkanı, IOT (Hollanda'da Türkler İçin Dayanışma Kurulu) daimi temsilcisi ve Hollanda Barış Platformu üyesi Nihat Karaman'ın yaşamı Hollanda da Türkiyeli işçilerin hakları için mücadele içinde geçti. Göçmen işçilerin hakları için örgütlenme savaşımına vargüçle katılan Nihat Karaman, bu mücadelede doğan HTİB'in kurucularından, ilk genel sekreteri ve 1976 yılından bu yana da genel başkanlık görevini sürdürdü. O, bütün bu yıllar boyunca HTİB'in sürdürdüğü Türkiyeli göçmenlerin eşit haklar savaşımının örgütleyicisi, yöneticisi ve en önde gelen militanıydı.

Türkiye Komünist Partisi'nin önde gelen militanlarından olan Nihat Karaman'ın yaşamı ülkemizde barış ve demokrasi için savaşmakla, işçi sınıfının mücadelesiyle dayanışma örgütlemekle geçti. O, ülkemizde barış ve demokrasi güçlerinin yükselttiği her eylem ve mücadelenin Hollanda'daki kararlı savunucusu oldu. Hangi politik görüşten olursa olsun ülkemizin ilerici devrimci güçleri onun kişiliğinde güvenilir bir mücadele arkadaşı bulmuştur.

Nihat Karaman aynı zamanda Hollanda işçi sınıfının, barış ve demokrasi güçlerinin yürüttüğü mücadelenin de aktif bir militanıydı. O, politik mücadelesiyle, kişiliğiyle Türkiye ve Hollanda da barış ve demokrasi güçlerinin haklı olarak sevgisini ve saygısını kazanmıştır.

Nihat Karaman için HTİB Genel Merkezinde bir anma toplantısı düzenlendi. Toplantıda söz alan konuşmacılar onun barış, eşit haklar ve demokrasi mücadelesindeki yerini saygıyla selamladılar ve eşsiz insani özelliklerinin altını çizdiler.

Anma toplantısında TİP ve TKP MK'lerinin bildirisini okuyan Osman Sakalsız yoldaş, Nihat Karaman'ın Hollanda'da göçmen hakları uğrundaki mücadelenin her anında, bugüne kadar elde edilen bütün kazanımlarında emeği ve katkısı olduğunu belirterek şöyle dedi: "Nihat Karaman gibi bir mücadele arkaşımızı, yoldaşımızı böyle bir alçakça saldırı sonucu kaybetmemiz, yeri kolayca doldurulmayacak bir boşluk bırakmıştır. İnanıyoruz ki, bu karanlık saldırı ve cinayet O'nun mücadelesine ve politik kimliğine yöneltilmiştir. Hollanda ve Türkiye barış ve demokrasi güçleri onun adını saygıyla anacaktır."

Toplantıda Türkiye Komünist Partisi Merkez Komitesi adına bir konuşma yapan Erdal Talu yoldaş, Nihat Karaman'ın mücadelesinden ve yakın kişisel ilişkilerinden söz ederek, onun bütün Avrupa'da göçmen işçi hareketininin yetiştirdiği ender işçi önderlerinden biri olarak niteledi ve "Partimiz Nihat Karaman'ı örgütlü mücadele içinde 13 yıldır tanıyor. Onun yaşamı Türkiyeli göçmen işçilerin mücadelesine bütün gücüyle omuz vermekle geçti. O Batı Avrupa'da Türkiyeli göçmen hareketinin yetiştirdiği ender işçi önderlerinden biriydi. Nihat Karaman komünistti. O her zaman TKP'nin bir üyesi olmakla, onun saflarında mücadele etmekle onur duydu. Partimizde böyle bir yığın önderine, kavga yoldaşına ve örnek bir insana sahip olmaktan her zaman gurur duydu. Bu saldırı onun politik kişiliğine, mücadelesine ve onurlu yaşamına yönelmiştir. Bunu ve cinayetin ardındaki karanlık amaçları açığa çıkarmak için her şeyi yapacağız. Bunda kararlıyız." dedi.

TKP, TİP, TSİP ve SP, Devrimci İşçi taraftarları ile Türkiye ve Türkiye Kürdistanı Rijmond Politik İlticacılar Derneği, İşçi Gerçeği, Kürdistan Yurtsever İşçiler Birliği, Ala Rızgari, Reya Şoreşle Dayanışma Komitesi, Rijmond Uluslararası Dayanışma Platformu, Hollanda Türkiyeli Kadınlar Komisyonu, Hollanda Türkiyeli İşçiler Birliği de ortak bir açıklama yayınlayarak ileriye yönelik cinayet ve provakasyonlara karşı uyanık olunması gerektiğini vurguladılar. Politik parti ve göçmen kurullarından oluşan 15 örgüt tarafından yapılan ortak açıklamada, HTİB Genel Başkanı Nihat Karaman'ın öldürülmesinin politik bir cinayet olduğu belirtilerek, son günlerde faşist kişi ve güçlerin girişimlerine dikkat çekildi. Karaman'ın ölümünün tek örnek olarak kalmayacağı endişesinin de dile getirildiği ortak açıklamada, politik provakasyonlara karşı birlikte mücadele etmeye kararlı olunduğu vurgulandı ve "Bu politik cinayetin arkasında karanlık güçleri açığa çıkarmak için birlikte bütün gücümüzle mücadele edeceğiz" denildi.

Arap Ülkeleri Ulusal Kurtuluş Hareketleri:
"İki savaşçı derhal serbest bırakılmalıdır"

Arap ülkeleri ulusal kurtuluş hareketleri Başbakan Turgut Özal'a bir mektup göndererek iki yurtseverin derhal serbest bırakılmasını istediler.

Arap ülkleri ulusal kurtuluş hareketlerinin Özal'a gönderdiği mektupta şöyle denilmekte"

Sayın Türkiye Başbakanı Turgut Özal

İki büyük savaşçı Nihat Sargın ve Haydar Kutlu'nun yargılanmalarının büyük bir tehdirginlikle izledik. Ve, bu davanın sert hükümlerin verilmesi doğrultusunda sürdüğünü görüyoruz. Biz, yargılamaları kınarken, bu davada insan hakları ve en basit demokratik hukuk ilkelerinin çiğnendiğini görmekteyiz. Arap ülkelerindeki ulusal kurtuluş hareketleri kendileri açısından özgürlük sorunu önemli olan dünyadaki bütün demokratik güçlerle ve namuslu insanlarla birlikte sesimizi yükselterek, bu davanın durdurulmasını, her iki yurtsever savaşçının hemen serbest bırakılmasını istemekteyiz.

Filistin'in Kurtuluşu İçin Halk Cephesi, Lübnan Komünist Partisi, Irak Komünist Partisi, Dışardaki Mısırlılar Topluluğu, Ürdün Halk Cephesi Örgütü, Ürdün Demokratik Cephe Örgütü, Kürdistan Demokratik Halk Partisi, Irak Sosyalist Parti, Irak Demokratik Topluluğu, Suudi Arabistan Komünist Partisi, Filistin'in Kurtuluşu İçin Demokratik Cephe, Suriye Komünist Partisi, Filistin Kurtuluş Cephesi, Filistin Halk Savaşının Cephesi, Bahrayn Halk Cephesi, Umman Halk Kurtuluş Cephesi, Filistin Komünist Partisi, Lübnan Komünist Partisi, Bahrayn Ulusal Kurtuluş Cephesi, Kürdistan Yurtseverler Birliği (YEKTI) Kürdistan Demokrat Partisi, Polizario Cephesi

SBKP Ulusal Konferansının temel sonucu:

ŞİMDİ PERESTROYKA DAHA GÜÇLÜDÜR

SBKP 19. Ulusal Konferansının kapanış konuşmasında, M.Gorbaçov şöyle diyordu: "Yoldaşlar, Kongre Sarayı, böyle bir tartışmaya tanık olmamıştı. Şunu söylersek, sanırım gerçeği çarpıtmış olmayacağız: 60 yıl kadar bir süre içinde, ülkemizde buna benzer bir şey olmamıştı." M.Gorbaçov'un bur yargısı, politik görüşleri birbirinden çok farklı olan oldukça geniş kesimler tarafından paylaşıldı. Hürriyet gazetesinde H.Ülman, konferansın "Sovyyetler Birliği'nde şimdiye kadar yapılmış en açık ve en demokratik toplantı" olduğunu vurgularken, Milliyet gazetesinde S.Kohen, "gerçek bir glasnost havası içinde" geçtiğini belirttiği konferansı "sürprizler konferansı" olarak niteliyor, konferansta olup bitenleri "beklenmedik, hatta inanılmaz" olarak tanımlıyordu. Konferansla ilgili yorumlarda çeşitli vurgu farkları olsa da, genel olarak herkes, perestroyka hareketinin artık daha güçlü bir duruma geldiğini belirtiyordu.

19. Ulusal Konferansın gündemi oldukça zengindi. Konferans, üç yılı aşkın bir süredir uygulanan perestroyka politikasının gelişimini değerlendirdi. Sorunları ortaya koydu. Onların çözümü doğrultusunda farklı görüşlerin ileri sürüldüğü canlı bir tartışma ortamı yarattı. Sonuçta şu başlıklarla yayınlanan kararlar aldı: "SBKP 27. Kongre kararlarının uygulanma sürecinin ve perestroykanın güçlendirilmesine ilişkin görevler üzerine", "Sovyet toplumunun demokratikleştirilmesi ve politik sistemin reformu üzerine", "bürokratizmle mücadele üzerine", "ulusların arasındaki ilişkiler üzerine", "açıklık üzerine", "hukuk reformu üzerine" ve "ülke politik sisteminin reformunun pratikte uygulanmasına ilişkin bazı ertelenmez görevler üzerine".

Ulusal Konferansın çalışmalarını tamamlamasından sonra yapılan ilk SBKP MK Politik Büro toplantısında, konferans kararlarının yaşama geçirilmesiyle ilgili sorunları görüşmek ve bu kararların dışında kalan konularda getirilen öneri ve eleştirileri ele almak amacıyla temmuz ayının sonunda MK Plenumu yapılması gereği saptandı. Konferansta yapılan tüm konuşmaların yığınsal tirajla yayınlanacağı ve konferans delegelerinin önerileri doğrultusunda, Stalin döneminde yasadışı uygulamaların kurbanı olan kişilerin anısına Moskova'da bir anıt dikileceği belirtildi.

5 Temmuz 1988'de Macaristan Sosyalist İşçi Partisi Genel Sekreteri K.Gros'la yaptığı görüşmede 19. Ulusal Konferans üzerine bilgi veren M.Gorbaçov şöyle diyordu: "Tüm farklı görüşlere, hatta bazı durumlarda görüş çatışmalarına karşın, perestroyka stratejisi güçlü bir moral ve politik destek kazandı. Şimdi herşey politik sistemin radikal reformunun zorunluluğuna, partinin ve devletin işlevlerinin doğru biçimde ayrılmasına bağlıdır. Bunun sonucunda, hem toplumun politik öncüsü olarak SBKP'nin rolü, hem de halk iktidarının temsilcilik organları olarak Sovyetlerin rolü güçlenmelidir. İşte kısaca belirtmek gerekirse, 19. parti konferansının gündemindeki sorunun özü buradadır."

Konferans, ülkede en yüksek iktidar organının, yılda bir kez toplanması öngörülen SSCB Halk Temsilcileri Kongresi olması, bu kongrelerde tüm anayasal, politik ve toplumsal-ekonomik sorunların görüşülüp karara bağlanması doğrultusunda görüş belirtti. Bu organa politik ve toplumsal örgütlerden (parti, sendikalar, gençlik, kadın, sanatçı, bilim adamları örgütleri, kooperatifler vb.) de temsilcilerin katılacağı bir mekanizmanın yaratılması gerektiğini vurguladı. Halk Temsilcileri Kongresinde gizli oyla Yüksek Sovyet Başkanının seçilmesi fikrini ortaya attı. Devlet organlarında ister atamayla, isterse seçimle belirlenen olsun tüm mevkiler için en fazla iki dönem (10 yıl) üstüste görevde bulunma ilkesini getirdi. Sovyetlerde gizli oyla Sovyet Başkanı seçilmesinin, bu göreve, eğer seçimlerde gerekli onayı alabilirse, o birimdeki parti komitesinin birinci sekreterinin getirilmesinin yararlı olacağı vurgulandı. (Sovyet ve parti liderliğinin aynı kişide birleşmesinin, seçim ilkesini zedeleyebilecek ve parti ile devlet işlerinin birbirinden ayrılması konusunda karmaşa yaratabilecek bir durum yaratabileceği yolunda eleştiriler getiren konferans delegelerini yanıtlayan M.Gorbaçov, partinin yönetici rolünden vaz geçilmesinin söz konusu olmadığını, pek çok ülkede yönetici partinin demokratik organlar aracılığıyla kendi adaylarını ileri sürdüğünü ve politik sistemin bu iki temel gücünün -partinin ve Sovyetlerin- karşı karşıya konulmasının yanlışolacağını belirtti. Parti otoritesinin Sovyetlerin otoritesini artıracağını kaydeden M.Gorbaçov, herşeyin ötesinde sonucun yine de seçimle belirleneceğini söyledi. Konuyla ilgili yapılan oylamada, konferans delegelerinin ezici çoğunluğu, Sovyet ve parti örgütlerinin başında aynı kişinin bulunması yolunda tavır aldı.)

Ulusal Konferansta alınan kararlar, Anayasada, çeşitli yasalarda ve parti tüzüğünde değişiklikler yapılmasını gündeme getirdi. Konferansta belirlenen ilkeler doğrultusunda, bu yıl parti örgütlerinin seçimlerinin yapılması, parti aygıtlarında gerekli düzenlemelere gidilmesi ve Yüksek Sovyetin toplantısında Sovyetlerin yeni baştan düzenlenmesiyle ilgili sorunların görüşülüp karara bağlanması öngörülüyor. SSCB Halk Milletvekilleri seçimlerinin 1989 Nisanında, Cumhuriyetlerin ve özerk cumhuriyetlerin Yüksek Sovyetlerinin ise 1989 Sonbaharında seçileceği belirtiliyor.

Politik sistemde yapılan değişiklikler partinin konumunun zayıflaması anlamına mı gelmektedir? Konferans bu soruya hayır yanıtını verdi. Parti, tarihsel gelişme içinde sosyalizmin deforme edilmesi sonucu tekeline aldığı bazı alanları Sovyetlere geri verirken, asıl görevi olan politik ve ideolojik alanlarda daha da aktifleşmeyi amaçlamaktadır. Partinin gücünü kaybetmemek, tersine pekiştirmek için güçlü olanakları vardır. Herşeyden önce devlet organlarında ve toplumsal örgütlerde çalışan milyonlarca üyesi bulunmaktadır. Bu, parti politikasını yaşama geçirmek için en temel koşul olarak berlirtilmektedir.

Sovyetler Birliği'indeki yenilenmenin büyük ölçüde SBKP'nin kendini yenilemesi sonucu mümkün olabildiği ortadadır. Parti, açıklık, eleştiri ve denetim uygulamasına önce kendisinden başlamıştır. Bu konuda katedilen mesafeyi anlamak için konferansın nasıl bir ortamda geçtiğine bakmak yeterli olacaktır. Konferans delegeleri, üst düzeydeki yöneticileri bile açık olarak eleştirebilmişler, bakanlardan parti üst yönetimine kadar herkesin yaptığı işin, başarılarının ve hatalarının halk tarafından bilinmesine olanak tanıyacak uygulamalara gidilmesi istemini dile getirmişlerdir.

Konferansta, geçmiş dönemlerde demokratik merkeziyetçilik ilkesinin bürokratik merkeziyetçilikle değiştirildiği saptanmış, bundan kaynaklanan olumsuzlukların tekrarlanmaması için çeşitli önlemler alınmıştır. Seçimle gelinen görevlerin en fazla üstüste iki dönem (10 yıl) süreyle kısıtlanması ve seçimlerin, seçilecek görevli sayısından fazla adayın çıkması koşullarında demokratik biçimde yapılması ilkesi karar altına alınmıştır. 28. Kongreye kadar kalan süre içinde tüm parti üyelerinin toplumsal-politik bir attestasyona (değerlendirme, sınama) tabii tutulmaları gerektiği saptanmıştır.

Konferansta, SBKP'nin, gerek partide ve gerekse de toplumda farklı görüşlerin bulunmasını bir sorun olarak değil, bir zenginlik ve gelişme kaynağı olarak gördüğü vurgulanmıştır. Tartışma kültürünün düzeyinin yükseltilmesi ve sosyalist fikir plüralizminin yerleştirilmesi bir görev olarak belirlenmiştir.

Konferans, sosyalizmin "yeni, insancıl ve demokratik bir görünümünü" kurma yolunda bir arayışın varolduğunu ortaya koymuştur. Bu açıdan Sovyet komünistlerinin bu forumu, M.Gorbaçov'un sözleriyle, "yenilenmenin teorisinin ve pratiğinin derinleştirilmesinde önemli bir aşama olmuştur." Bu, aynı zamanda sosyalizmin teorisinin ve pratiğinin gelişmesinde, herkes açısından yol gösterici nitelikte ileri bir adımdır.

AHMET KAÇMAZ:

"Birlik perspektifinin olumlu bir doğrultuda hızlı bir gelişme kaydedeceği kanısındayım"

Sorular

1) Birlik görüşmelerinin bulunduğu aşamayı ve nasıl bir perspektif öngördüğünüzü açıklar mısınız? Bu perspektifte belirleyici ögeler nedir?

2) Görüşmeleri ve birlik perspektifini Türkiye işçi sınıfı hareketinin siyasi birliğinin sağlanması süreci (Siyasi birlik kapsamındaki tüm diğer örgüt ve kişiler) açısından nasıl değerlendiriyorsunuz?

3) Ortak açıklamada yer alan "Programatik ve örgütsel biçimleniş üzerine başlatılacak çalışma"nın çıkış noktası ne olacak? Birleşik parti programının oluşumu ve içeriğine nasıl yaklaşıyorsunuz?

4) Yasallaşma ve yasal parti konularını nasıl ele alıyorsunuz? Nasıl bir süreç öngörüyorsunuz?

5) Yine ortak açıklamada yer aldığı üzere, "güncel konularda ortak politikalar geliştirmek, var olan politikaları uyumlaştırmak" açısından nasıl bir yaklaşım, bir ortaklaşa tutum öngörüyorsunuz?

Cevap 1: TBKP adı altında birleşme noktasına gelmiş olan TİP ve TKP ile birlik görüşmelerine Mayıs 1988 başında başladık. Bu toplantı sonucunda pek çok konuda ortak görüşlere sahip olduğumuzu tespit ettik. Aynı ideolojik çerçeve içinde yer-aldığımız için de böylesi doğal. Buna rağmen bazı konularda farklı yaklaşımlara sahip olduğumuzu da belirledik. Bu farklılıklar başlıca, **"günümüz Türkiye'si'nde işçi sınıfı partisinin sahip olması gereken parti programı"** ve **"yasal siyasi aranedan yararlanma"** konularındaydı. İlk tur görüşmelerimizde bu ayrılıkları giderecek yoğunlukta bir çalışma yürütmemiz mümkün değildi. Ancak saydığım konulardaki görüş farklılıklarımızı giderebileceğimiz inan-cını koruduğumuz için haziran ayının ortasına doğru yeniden biraraya geldik. Ve bu sefer gördük ki, gerçekten de bazı görüş farklarını gidermemiz, yahut uyumlaştırmamız mümkün. Örneğin "yasal parti ve yasallaşma" konusunda böyle oldu. Ben birlik perspektifinin olumlu doğrultuda hızlı bir gelişme göstereceği kanısındayım. Ve bu süreçte de kurtuluşu sosyalizmde gören işçilerin, emekçilerin, tarafsız solcuların, ayrıca birlik kapsamındaki partilerin tüm üye ve sempatizanlarının birliğe verdikleri değerin ve önemin, birleşmeye duydukları özlemin en belirleyici öge olacağını düşünüyorum.

"Yasal parti konusunda görüşlerimiz uyumlaştı"

Cevap 2: Biz baştan beri siyasi birlik için ülkemizdeki tüm Marksistleri bünyesinde toplayacak bir partiyi öngördük. Tabii kendine "Marksist" diyen herkesi kastetmedik bununla. Çünkü kimi sözde Marksistler var ki, onlarla aramızdaki bazı görüş ayrılıklarını gidermek ya da uyumlaştırmak mümkün değil. Zaten bu yüzden onlar da kendi bildikleri yolda gidiyorlar.

Kaldı ki doğal olanı da, aralarındaki görüş farklılıklarını uyumlaştırabi-lecekleri inancında olanların biraraya gelmeleridir. Bana göre birleşme sürecindeki bizlerin dışında da, aynı çatı altında olabileceğimiz, dahası olmamız gereken daha başka Marksist partiler, çevreler ve kişiler var. Dolayısıyla onların da en geniş birlik sürecine katılmalarını sağlamak gerekiyor. Biz birlik çerçevesinde gördüğümüz ve yakın ilişkiler içinde bulunduğumuz bazı par tileri ve kişileri daha başlangıçta şu andaki birleşme sürecine ilişkin olarak bilgilendirdik, kendilerinin görüşlerini istedik. Onlar da bu girişimi olumlu bulduklarını belirttiler.

Bütün bu dediklerimden çıkan sonuç, mevcut süreç birleşme ile noktalansa dahi siyasi birliğin tamamlanmış olmayacağıdır. Bu birleşme ile siyasi birlik doğrultusunda önemli mer-hale katedilmiş olsa bile -ki öyle olacaktır- yine de nihai birlik yolunda atılacak önemli adımlar kalacaktır. Bu nedenle ben bu birleşmeyi de daha geniş birliklere hizmet edecek geçici bir olgu olarak değerlendiriyorum.

Cevap 3: Parti programı anlayışı noktasında aramızda farklılıklar var. Biz "TBKP program tasarısı"na ilişkin değerlendirmelerimizde bu ayrılıkları dile getirdik. Şimdi yapacağımız işlerden birisi bu ayrılıkları gidermek. Onun için de önümüzdeki günlerde yoğun bir çalışma içine gireceğiz. Önce programatik ögelere esas alınacak ana ideoljik konular üzerinde duracağız. Bu ön çalışmalarda mesafe katettikçe, paralel olarak birleşik partinin prog-ramını hazırlayacağız.

Cevap 4: Bana göre günümüzde Marksistlerin en hayati meselelerinden birisi yasal siyaset arenasının değerlendirilmesi. Her vesilesi düştükçe bu görüşümü dile getiriyo-rum.

Bugün Marksistlerin yasal bir partiden yoksun olmalarının çeşitli sebepleri var. Bunlardan birisi mevcut rejim ve onun hukuki çerçevesi. Bu rejim Marksist partileri yasaklıyor, onların yasala çıkmalarına izin vermiyor. Bu nedenle de yasaklı sol partilerin yasallaşma hakkı uğruna mücadele vermek bir demokrasi görevi oluyor.

Bu madalyonun bir yüzü. Rejim Marksist partileri yasaklıyor ama bir de Marksizmin, sosyalizmin toplumda edinmiş olduğu yer var, **toplumsal meşruiyet** var. Bu faktör de Marksist-lerin yasal bir parti oluşturmalarına imkan sağlıyor. Dolayısıyla günümüz şartlarında yasal siyaset arenasından yararlanmanın en **feasable** yolu, tüm Marksistlerin elbirliğiyle yasal bir parti oluşturmaları şeklinde somutlanıyor.

"Birleşme sürecinde bizlerin dışında da, aynı çatı altında olabileceğimiz, olmamız gereken marksist partiler, cevreler ve kişiler var"

Burada işaret edeyim ki, yasal parti kuruluşu girişimi yasallaşma mücadesinin de daha geliştirilmesine hizmet eder. Çünkü yasal parti kurmak için girişimde bulunmak, bunun oluşturulması çalışmalarını yürütmek, Marksistlerin örgütlenmelerinin fiilen hayata dökülmesi demektir. Bunun da somutu, yasal parti çalışmalarında yer alanların 141 ve 142'ye karşı yoğun bir mücadele vermeleridir. Çünkü 141-142 hem parti oluşturma girişimlerinin önündeki başlıca engeldir, hem de kurulduktan sonra partinin tepesinde -eğer henüz kalkmamışsa- Demokles'in kılıcı olmaya devam edecektir. Ama unutma-yalım ki, esas olan toplumsal meşrui-yettir. Bu nedenle 141 ve 142 varken bile Marksistlerin yasal parti oluşturmaları pekala mümkündür.

"Birleşmeyi daha da geniş birliklere hizmet edecek geçici bir olgu olarak değerlendiriyorum."

Ayrıca yasal parti girişiminde yer alanlar yine doğal olarak, yasaklanmış sol partilerin yasal çalışma hakkını savunurlar. Çünkü mevcut rejimde benzeri bir duruma kendilerinin de karşılaşmaları pe-

TBKP Davası Demokrasi Davasıdır

Baştarafı 1. sayfada

Temel tezi görüşlerimizin hiçbir zaman benimsenmediğini kanıtlamaktadır. İşte tek bir darbede tarihin çöplüğüne atılan budur.

"Duruşmamızın ilk gününde İşçi ve emekçi halkımız, aydınlarımız, gençlerimiz ve kadınlarımız davamızın özü olan demokrasiye sahip çıkma kararlılığını bir kez daha gösterdiler. Demokrasi ve özgürlük isteği bütün caydırıcı çabalara rağmen mahkemenin kapısına dayandı. Basınımız da bu istek gerçek boyutlarıyla yansıdı."

"Demokrasi kavgamızın merkezinde yeralan düşünce, örgütlenme ve politik eylem özgürlüğünün simgelendiği TBKP, politik görüşleri farklı da olsa geniş bir çerçevenin gönüllerde yasallığının ilk gününü yaşadı. Evet, yargı önüne çıkmamızla birlikte, O gün TBKP kamu vicdanında yasallaştı.

"Bu nedenle de yasal TBKP demokrasimizin bir süs çiçeği asla olmayacaktır. Sorun, bir de yasal komünist partimiz olsun sorunu değildir."

"...TBKP Türkiye'nin Avrupa standartlarına uyum kapısının bir ürünü de olamaz. Bu bizim değil, Türkiye'de demokrasinin var olduğuna dünya'yı inandırmaya çalışan hükümetin sorunudur. Demokrasi ve onun ayrılmaz parçası olan komünist partisi sorunu Türkiye'nin sorunudur."

Davamız, diyordu Kutlu yolda, "....dünyanın ve ülkemizin yepyeni gelişmelere gebe olduğu tarihsel bir dönemeç noktasında açılıyor. İnsanlık,...kendi yazgısını kendi eline almağa başladığı yeni bir tarihsel döneme giriyor."

"Ülkeye dönüşümüzle birlikte bu davaya ülke içinden ve dışından gösterilen, bizim için sevinç ve güç kaynağı olan ve teşekkür borçlu olduğumuz bu ilgi ve büyük dayanışma nedensiz değildir. Gözler bu davanın üzerindedir"

"Bu ilgi bizim şahsımızla bağlı olmadığı gibi partilerimizi de aşmaktadır. Çünkü davammızın konusu barış, demokrasi ve insan haklarıdır; iş, ekmek, özgürlüktür"

230 sayfalık iddianamede 12 Eylül felsefesi ve soğuk savaş döneminin antikomünist histerisi ile demokrasi düşüncelerinin eleştirildiğini belirten TKP genel sekreteri sözlerini şöyle devam ediyordu: "Sormak hakkımızdır; bu iddianame... 'artık demokrasiye döndük' denilen koşulları esas olarak mı hazırladı, yoksa 'hala 12 Eylül rejimi' koşulları mı sürmektedir? Biz 12 Eylül hukukuna göre mi, yoksa olağan hukuk düzeni için de mi yapılanacağız?"

"Bu sorular, güncel gelişmeler nedeniyle de haklı sorulardı.'Batı tipi bu demokrasi için her şeyi yapacağız' denildiği bu ortamda, bir yandan işkenceye karşı Avrupa sözleşmesi imzalanıyor ama işkenceler sürüyorsa, düşüncelerinden dolayı komünistler yargılanıyorsa, 1 Mayıs'lar yasaklanıyorsa, ...12 Eylül rejiminin sürüp sürmediği tartışması 'gerekirse yeniden darbe olur' sözüyle parlamentoya kadar girmişse bu soruları sormak hakkımızdır."

Yedi aydır davalarımın açılmamasını susarak beklediklerini belirten Kutlu yoldaş, ama diyordu, "...bu ülkenin Cumhurbaşkanı, hükümt başkanı beklemediler, hakkımızda açılmış davalar varken, tutuklama kararları varken beklemediler...DGM savcısı Bay Nusret Demiral de beklemekdi."

"Ülkeye dönen iki yurttaş, iki insan, iki komünist, iki politik partinin genel sekreterleri idi. Fakat, sanki havaalanına ayak basan bu iki kişi değil bir düşman ordusu idi."

TBKP davası ile TKP davalarına, TİP davalarına, komünistlerin yargılanması serüvenine yeni bir halkanın daha eklendiğini belirten TKP genel sekreteri Haydar Kutlu, konuşmasına şöyle devam etti: "Bu davada söz konusu olan iki partidir. Yani, Cumhuriyet tarihimizin en eski ve hala yaşayan partisi TKP ve tabuları birbir yıkarak parlamentoya kadar girebilmiş olan TİP".

"Bu dava öncekilerin bir devamı olmakla birlikte, öncekilerden önemli bir farklılık gösteren bir davadır. Bu farklılık da davanın açıldığı ortam ve onun hukuki konusu ile bağlıdır".

İddianame, diyordu Kutlu yoldaş, "baştan sona bir hayalet korkusu ile titremektedir. Kabus gören bir insan gibi çırpınıyor, kurtulmak istiyor, kurtarıcı arıyor, yalvarıyor."

"Çağı ve geleceği kavramak, evreni ve insanı tanıyıp çözümlemek, (karanlığı yarıp aydınlığı yakalamak) doğruyu ve güzeli kurmak özgürce düşünmeden olanaksızdır. Biz bunların emekle, insanla olduğunu anlatıyoruz diye suçlanıyorsak, bu, düşüncenin yargılanmasından başka bir şey değildir."

"Şimdi ve tarih öncesine, yani şu iddianameye dönelim."

"İddianame insanlığın bu büyük yürüyüşünden tamamen habersizdir. Dolu dolu geçen 140 yılın gelişmelerinden bir iz, bir eser yoktur."

"Nasıl olabilir? Çağının bu denli dışında ve uzağında kalmış bir mantık, böyle bir cehalet bu çağı yargılamaya nasıl kalkar"

"21. yüzyıla girerken iddianame diye ortaya atılan :"

"Bu dedikodunun, bu korku masalının, bu Mc Carty'ci hortlamanın ipliği çoktan pazara çıkmıştır."

Kutlu yoldaş, iddianamenin amacı aşan, yargılamayı kaçırılmaz tarihsel bir fırsat sayan, bu gayretinde ölçüyü iyice kaçırarak toplumun bir kesimini diğer bir kesimine karşı kinlendirici, suç işlemeye yöneltici bir tutum ve tavır içine giren niteliğin şu örneği vererek açığa çıkartıyordu: İddianamede yer alan 'inşallah aklı başında bir başkan çıkıp mucize yaratarak dünyayı bu komünist tehlikesinden kurtarır' cümlesi için açıktır ki, diyordu Haydar Kutlu, "...tarih bu aklı başında (!) insanları tanıdı. Hitler, Mussolini, Franko, Pinochet..."

"Şimdi soruyoruz: bırakınız bir hukuk adamını, bir adalet süjesini, hangi akıl ve izan sahibi, hangi mantık ve sağduyu sahibi böyle bir "temenni" altına imza atar?"

"Şimdi soruyoruz: Faşist Führer Adolf Hitler'in niyetleri ne zamandan beri Türkiye Cumhuriyeti Savcılarının iddianamesinde yer alıyor? Adolf Hitler de, hatırlanacağı gibi, kendisinin Tanrı tarafından yeryüzünden komünizmin kökünü kazımakla görevlendirildiği savıyla ortaya çıkmıştır."

"Şimdi soruyoruz: Uluslar ve sistemler arası savaş kışkırtıcılığı görevi ne zamandan beri Türkiye Cumhuriyeti Savcılarının görevleri arasında yer alıyor".

"Yalan, demogoji, ikiyüzlülük, politik yaşamda geçerli bir norm olmaktan çıkmadıkça karanlık eller ülkemizi sonu belirsiz badirelere sürüklemekte devam edeceklerdir. Şark kurnazlıklarının, politika yapanların gerçek yüzleri gösterilmedikçe demokrsinin önündeki tuzaklar bozulamaz..."

"Halkın gözü içine baka baka yalan söyleyenler, sayısız örnekleri her gün görülmesine karşın, işkence uygulamasına gözünü kapayanlar, tüm dünyayı bizde "politik tutuklu yok" diye aldatmaya kalkanlar halkımızın kaderine hükmedememelidirler."

"Bunun için yalanları tek tek ortaya çıkarmak zorunludur. En büyük yalan "terör ve iç savaş" yalanıdır. Yani istikrarsızlığın, bunalımın nedeninin bu olduğu yalanı."

"Eğer askersel darbelerin önlenmesini istiyorsak, öncelikle karanlık güçlerin darbelerin psikolojik ortamını hazırlamak için baş vurdukları demogoji çürütülmelidir."

"Davamızın ayrıt edici yanı, bu davanın açılmasını bizim istemiş, davayı bizim harekete geçirmiş olduğumuz gerçeğidir. TKP, her zaman yasal çalışma hakkının geri verilmesini istedi. Şimdi ilk kez, TKP yasal çalışma hakkının geri verilmesi istemini kendi kararı ile yargı önüne çıkarak ortaya koyuyor. Bu hak TİP için tartışmasızdır. TİP'in kapatılması bir hakkın gasbıdır."

TBKP lideri Haydar Kutlu yoldaş sözlerini şöyle sürdürdü:

"İddianame 'komünizmi övmede aleniyet aramak da lazım değildi' diyor. Bay savcı hala farkında değil; TKP Genel Sekreteri olarak, önceden ilan ederek döndüm, düşüncelerimi, komünist olduğumu gizlemiyorum. Bundan da övünç duyuyorum.."

"...önemli olan dönmüş oluşumuz değil, niçin döndüğümüz ve yasal çalışma talebimizdir. İşte iddianame bunların üstünü örtmek için olağanüstü çaba harcıyor..."

Herausgeber: Infomedia Satz und Verlag GmbH, Moltkestr. 45, 4100 Duisburg 1, **Isteme Adresi:** Infomedia Satz und Verlag GmbH, Moltkestr. 45, 4100 Duisburg 1, **Ödeme:** Infomedia Satz und Verlag GmbH, Sparkasse Duisburg, BLZ 350 500 00, Konto Nr. 219-006673, **Fiyatı: 1,-** DM **Yıllık Abone:** 48,- DM. **yeni yol: Yazışma adresi:** M.Güler, Postfach 130 210, 4150 Krefeld, Federal Almanya.

NELSON MANDELA'YA ÖZGÜRLÜK!

Irkçı Güney Afrika zindanlarında 25. yılını dolduran, ANC'nin efsanevi lideri Nelson Mandela, 18 Temmuz günü 70. yaşına basıyor. Siyah lider, ömür boyu hapse mahkum edildiği davada "Özgür ve demokratik bir toplum ülkümün gerçekleştiğini görene dek yaşayacağımı umuyorum" diyordu. O'nun simgesi olduğu kavga, şimdi bütün bir halkın kavgası ve dünyanın her tarafında milyonlarca insanın destek ve dayanışmasını görüyor.

13 Haziran 1964 günü, askeri bir uçak Robben adasına indi. Robben adası, Güney Afrika rejiminin, dünyada terörüyle ünlü bir hapishane adasıydı. Uçağın getirdiği mahkumlar arasında, etkileyici bakışları ve davranışlarıyla birisi özellikle dikkat çekiyordu. 46 yaşındaki, 466/64 numaralı bu mahkumun adı, Nelson Mandela'ydı. Beraberinde Walter Sisilu, Govan Mbeki, Elias Motsoaledi, Andrew Mlangeni, Raymond Mhlaba, Ahmed Kathrada adlarındaki mahkumlar da vardı. Tümü ırkçı rejime karşı mücadele yürüten ANC'nin (Afrika Ulusal Kongresi) yöneticileriydi ve bir gün önce, 12 Haziran 1964 günü, ömür boyu hapse varan ağır cezalara çarptırılmışlardı.

Nelson Mandela, bu karaünlü ada hapishanesinde daha önce de kalmıştı. 1962 yılında, "greve tahrik" ve "ülkeden yasadışı yollarla çıkmak" suçlamasıyla üç yıl hapse mahkum edildiğinde bir süre bu cezaevinde yatmıştı.

Pretorya'ya, ikinci kez, ama bu sefer ömür boyu hapse mahkum edilmek üzere, 1963 yılının Ekim ayında getirildi. "Rivonia davası" adıyla bilinen davada, ANC'nin hemen hemen tüm yöneticileriyle birlikte yargılandı. 1963 yılının 12 Temmuzunda, Johannesburg yakınlarındaki Rivonia'da Nilüfer adlı bir çiftliğe baskın düzenleyen Güney Afrika polisi, ANC'nin ve silahlı kolu olan Umkhonto We Siswe (Ulusun Mızrağı)'nin yöneticilerini ele geçirmişti.

Nelson Mandela, kavga arkadaşlarıyla birlikte Robben'e ayak basarken, bir buçuk ay kadar önce, 20 Nisan günü mahkemede yapmış olduğu dört saatlik konuşma, bütün ülkede ağızdan ağıza geçiyor, yeni, güçlü bir mücadeleyi hazırlıyordu.

Nelson Mandela, mahkemede yaptığı konuşmada, yalnız davasını savunmakla kalmadı. Irkçı rejimi yargılayarak mahkum etti. Siyah halkın 400 yıllık acısını dile getirdi, özgürlük uğruna mücadelenin ne pahasına olursa olsun, kararlılıkla süreceğini vurguladı. Mahkemenin önüne, yöneticilerini uğurlamak üzere binlerce Güney Afrikalı birikmişti.

18 Temmuz günü Poolsmoor hapishanesinde 70. yaşına basacak olan Nelson Mandela, mücadelesine genç yaşlarda atıldı. Daha 1940 yılında bir öğrenci boykotuna katıldığı için Fort Hare Üniversitesinden uzaklaştırıldı. Apartayd rejiminin ne olduğunu Johannesburg yakınlarındaki Soweto'nun Alexandra mahallesinde, günlük yaşam içinde öğrenmişti. İlk kavga arkadaşlarıyla, Walter Sisilu ve Oliver Tambo (Bugün ANC'nin Genel Başkanı) ile de burada tanışmıştı.

Mandela, 1951 yılında, 1948'de çıkarılan apartayd yasalarına karşı büyük bir sivil itaatsizlik kampanyası örgütledi. İlk olarak 1952 yılında, yasadışı ilan edilmiş olan Güney Afrika Komünist Partisi ile "nesnel olarak işbirliği yapmak" suçlamasıyla gözaltına alındı.

25 Temmuz 1955'de, Özgürlük Bildirgesi'nin ilanına katıldı. Bildirge, Güney Afrika'da yaşayan tüm topluluklardan (Siyah, Beyaz, Hintli, Melez) 2.888 delegenin katılımıyla toplanan Halk Kongresi tarafından kabul edilmişti. Ve ırkçı olmayan, tüm yurttaşların eşit haklara sahip olduğu, birleşik, bağımsız, tarafsız, demokratik bir devleti öngörüyordu. Nelson Mandela, ırkçı rejimin zindanlarında geçen 25 yılı aşkın zaman boyunca, ülkülerini sonuna kadar savundu. Hiçbir baskıya boyun eğmedi. 30 yıllık yaşam ve kavga arkadaşım, aynı çatı altında ancak iki yıl yaşayabildiği, iki kızının annesi Winnie Mandela geçenlerde şöyle anlatıyordu: "Hapiste geçen korkunç yıllar Nelson'u sarsmamış. Değişmemiş. Kendini tamamen ideallerine adamış olarak duruyor ve amacı için savaşımı sürdürmeye tamamen kararlı. 1985'te Kabwe'deki ANC Konferansı'na yolladığı mesajda ANC liderliğini kabul ettiğini ve eğer serbest bırakılırsa taze güçle savaşıma katılacağını söylüyordu. Irkçıların başı Botha, ona birçok koşulla özgürlük önerdi; Transkei'ye (Bir Bantustan) gitmeliydi, politik etkinliklere katılmamalıydı, hiçbir partiye girmemeliydi. ANC'nin hükümete karşı silahlı bir savaşım açmayacağına dair söz vermesini de istediler. Nelson bu koşulları kabul etmeyi katiyetle reddetti."

Afrika Aslanı olarak adlandırılan Nelson Mandela'nın ülküleri, direnci, özverisi, bugün bütün Güney Afrika halkını esinlendiriyor. Siyah halkın, beyazların da katılımıyla genişleyen, grevlerle, boykotlarla, gösterilerle, her tür yöntemle yürütülen eşitlik ve özgürlük mücadelesi, tüm dünyada geniş destek ve dayanışma görüyor. 40 yıllık çürümüş apartayd rejimi ise, ülke içinde kurduğu terör makinası ve komşularına yöneltttiği kanlı saldırılar sayesinde, ülke içindeki talandan aslan payını kapan uluslarötesi tekellerin desteğiyle ayakta kalabiliyor.

Nelson Mandela, kendisini ömür boyu hapse mahkum eden ırkçı rejimin mahkemesi karşısında, tok bir sesle şunları söylüyordu: "Mücadelemiz, yaşama hakkı için mücadeledir. Hep, özgür ve demokratik bir toplum düşledim. Bu ülkümün gerçekleştiğini görene dek yaşayacağımı umuyorum. Ama, gerekli olursa bu uğurda ölmeye hazırım."

Nelson Mandela'nın mücadelesi, tüm ülkelerde eşitlik, özgürlük, sosyal adalet ve demokrasi için savaşanlara güç katıyor. Bu büyük savaşçının 70. doğum yıldönümünde, sesimizi bir kez daha tüm dünyadan yükselen sese katıyoruz: **"Nelson Mandela'ya özgürlük!"**

HAPY BIRSTDAY MANDELA

Nelson Mandela için müzisyenin katkısıyla ortaya çıkarılan dayanışma eylemini televizyon başında yaşadım. Çağın dayanışma olayında, Mandela'nın 70. yaş gününde yanında olduk. "Hapy Birstday" diye mırıldandık.

Oturmak ve mırıldanmak terimleri lügatımızda olumsuz kelimeler hanesinde geçer ve her nedense pasiflik işareti olarak değerlendirilir. Bu saplantı bizlerde vardır, oturmaya hakkımız yoktur diye düşünürüz. TV'den yayınlanmakta olan, coşku ile söylenen Mandela'ya özgürlük şarkısından kendimi alabildiğimde, oturma eyleminin o andaki değerinin farkına vardım. Aklıma rahmetli yoldaşım Behice Boran'ın da katıldığı 1 Mayıs 1979 eylemi geldi, müzik dinlerken Ruhi Su yoldaşı düşündüm. Onun verdiği konserlerde şarkılarını birlikte mırıldanmıştım, aynı heyecanı paylaşmıştım diye düşünerek, televizyondaki eyleme gece yarısına kadar oturarak ve mırıldanarak katıldım.

TV 60 ülkede naklen yayın yapıldığını ve 500 milyon insanın o anda izlediğini duyurdu. Belki pek çok insan Mandela adını ilk kez duyuyordu, eylem uluslararası boyutlarda yığınsallaşmış, amacına ulaşmıştı.

Güven Çelik/FAC